

РОЗВИТОК МЕХАНІЗМУ ВНУТРІШНЬОФІРМОВОГО ТРАНСФЕРУ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАСАДАХ ІНТРАПРЕНЕРСТВА

Маслак Марія Володимирівна

викладач кафедри організації виробництва та менеджменту персоналу

Національний технічний університету «Харківський політехнічний інститут»

Трансфер інтелектуальних технологій (результатів творчої праці) являє собою досить складну виробничо-технологічну систему, яка реалізується на практиці в конкретних організаційних механізмах. В залежності від підходу до організації процесів творчої праці на підприємствах, можна виділяти три основні форми інтрапренерства (інноваційного підприємництва) з метою успішного трансферу технологічних продуктів:

➤ внутрішньофірмова форма трансферу технологій, яка заснована на штатній внутрішній організації, коли інновація виконується під конкретну

задачу підприємства і реалізується всередині підприємства, в тісній кооперації з його підрозділами на основі гнучкої взаємодії з безпосередніми розробниками інноваційного проекту;

- зовнішня форма трансферу технологій, яка заснована на співпраці підприємства з зовнішніми організаціями (виробничими, ринковими, організаційними і т.п.) за допомогою контрактів, коли створення нових видів продукції (інновації) виконується підприємством для сторонніх організацій;

- інтрапренерська форма, коли для реалізації інноваційного проекту засновуються внутрішні малі підприємницькі форми, дочірні венчурні структури, які, як правило, використовують резерви виробництва основного підприємства або ще додатково залучають капітальні ресурси для впровадження результатів інноваційної діяльності підприємства.

Найбільш цікавою для промислових підприємств, на наш погляд, в цей час є інтрапренерська форма трансферу технологій, яка в цілому характеризує внутрішньофірмові процеси, є формою внутрішньофірмового трансферу технологій, але разом з тим в певній мірі включає в себе і можливості зовнішнього трансферу. При цьому зовнішній трансфер здійснюється вже не первісного технологічного продукту, а виготовленої з його використанням продукту, який не являється профільним для даного підприємства і не входить в коло його комерційних інтересів.

Зазначимо, що така форма організації внутрішньофірмового трансферу технологій в нашій країні ще не є популярною, її використання на практиці вкрай обмежене. На наш погляд, така ситуація пов'язана зовсім не з причинами низької ефективності інтрапренерства, чи складнощами його використання, просто вищий менеджмент машинобудівних підприємств інноваційного спрямування ще не володіє в повній мірі методами та прийомами організаційно-економічних засад інтрапренерства.

Розглянемо основні положення організаційного механізму дії інтрапренерства на машинобудівному підприємстві, які, на нашу думку, доцільно звести до ряду взаємопов'язаних етапів (стадій).

Перший етап створення цього механізму визначає учасників інтрапренерських процесів, кожний з яких має свої інтереси та мотиви поведінки, може вкладати в інтрапренерство свою власну працю, підприємницьку здатність, свої особисті ресурси, доповнювати, розвивати та збагачувати наявні на підприємстві результати творчої праці в процесі їх комерціалізації (трансферу), тобто їх перетворення в нові виробничі технологічні процеси, в нову (покращену) продукцію, в нові організаційні рішення і таке інше. На рис. 1 ми наведено класифікаційні пропозиції щодо учасників інтрапренерських процесів, які включають в себе в основному всіх найбільш зацікавлених осіб, які є працівниками машинобудівного підприємства, або мають до нього безпосереднє відношення.

Другий етап формування цього організаційного механізму визначає різного рівня цілі інтрапренерського процесу (загальні, основні та часткові), конкретизує напрямки, сфери та об'єкти діяльності на даному підприємстві, обґрунтовує результати, які можуть бути отримані інтрапренерською бізнес-системою.

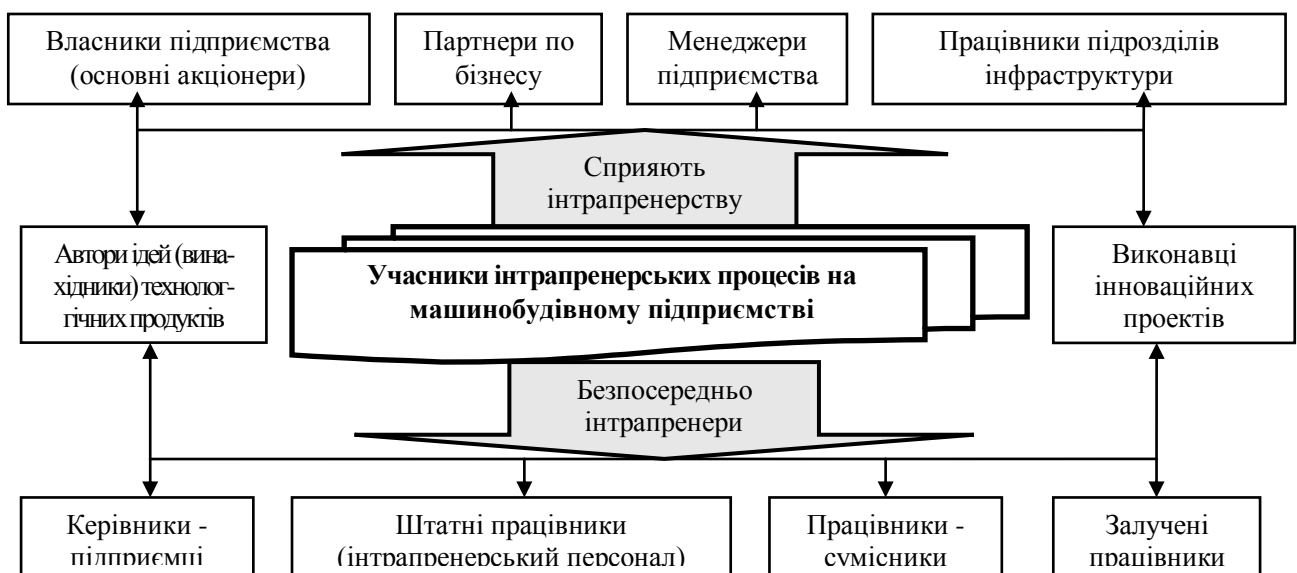

Рис. 1 Учасники внутрішньофірмового трансферу технологій на засадах інтрапренерства

Джерело: розроблено автором

На рис. 2 представлена схема цілей, напрямків та об'єктів діяльності інтрапренерської бізнес-структури, спрямованої на вирішення завдань

внутрішньофірмового трансферу технологічних продуктів машинобудівного підприємства.

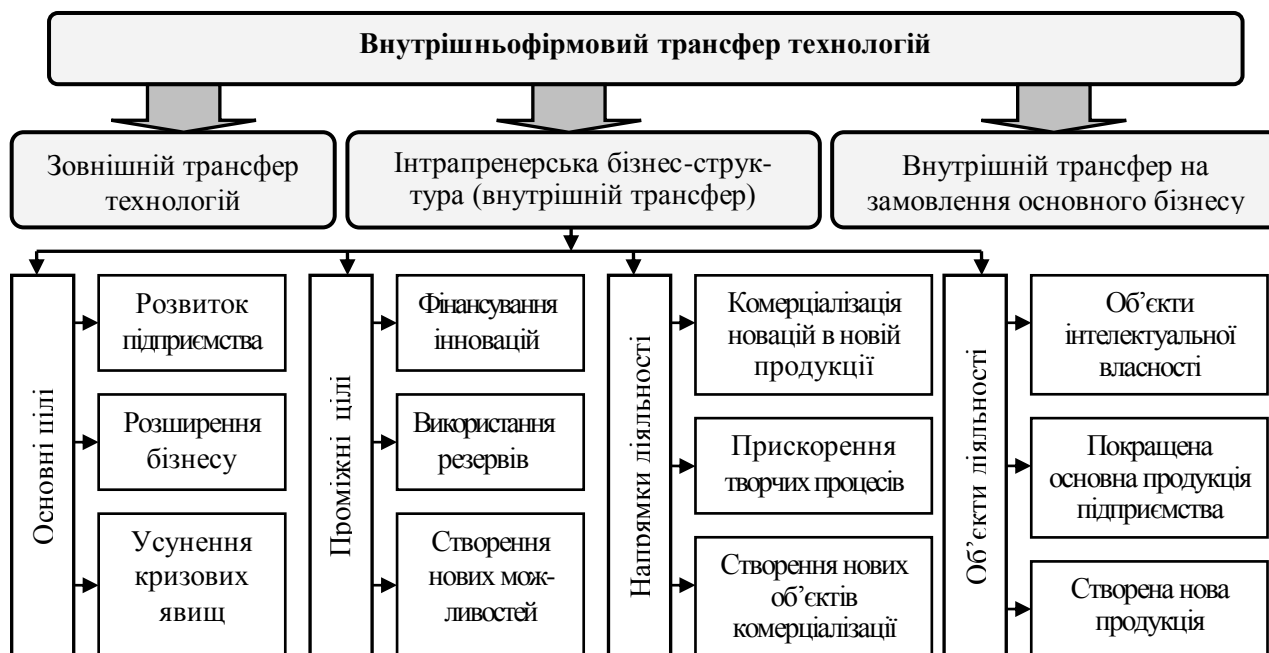

Рис. 2 Цілі, напрямки та об'єкти діяльності інтрапренерської бізнес-структури для внутрішнього трансферу технологій на машинобудівному підприємстві

Джерело: розроблено автором

Третій етап створення організаційного механізму дії інтрапренерства на машинобудівному підприємстві пов'язаний зі створенням дієвої організаційної системи стимулювання з боку вищого менеджменту підприємства працівників, які здійснюють внутрішню підприємницьку діяльність на підприємстві, відповідають за формування і реалізацію внутрішніх підприємницьких інноваційних проектів, в основу яких покладено творчі здобутки підприємства. Внутрішньофірмове підприємництво передбачає наявність ефективної системи трудової мотивації співробітників, яка, на наш погляд, повинна охоплювати якомога більшу кількість працівників, враховувати ступінь трудового вкладу кожного з них, мати детальну диференціацію вагомості, результативності та ефективності отриманих результатів.

Підводячи підсумок в розгляді питання розвитку організаційного механізму трансферу технологій з використанням інтрапренерства зауважимо, що інтрапренерський процес буде ефективним тільки в тому випадку, коли його

головні суб'єкти – підприємство та інтрапренер – будуть знаходитися в стані безперервної взаємодії. Виникнення, розробка та пропозиція інноваційної ідеї буде стимулювати та ініціювати інтрапренерські відносини на машинобудівному підприємстві незалежно від того, ким цей процес був початий і в якому напрямку рухався – від керівництва підприємства до інтрапренера, чи навпаки, від інтрапренера до керівництва підприємства.

Список літератури:

1. Макаров Е.В. Становление и развитие интрапренерства на предприятии : автореферат дис. ... кандидата экономических наук : 08.00.05 / Евгений Вячеславович Макаров. – Великий Новгород, 2008 – 23 с.
 2. Макаров Е. В. Формирование культуры, благоприятствующей развитию интрапренерства на предприятии / Е. В. Макаров, Р. В. Любимов // Креативная экономика. – 2008. – № 9 (21). – с. 116–120.
 3. Пузикова Е. А. Организационный механизм управления интрапренерской деятельностью на промышленных предприятиях [Электронный ресурс] / Е. А. Пузикова // Российский экономический интернет-журнал. – Режим доступа : <http://www.e-rej.ru/Articles/2008/Puzikova1.pdf>.
- Maslak O. The effectiveness of the system of intra-firm technologies transfer of industrial enterprise / Olga Maslak, Daniel Kutor, Maria Maslak // Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського. – Кременчук : КрНУ, 2016. – Вип. 3/2016/(98). – Частина 2. – С. 7–12.